

LIEVER TANDARTS DAN ARTS. — Het Leipziger verband wijst nog eens op de wanhopige vooruitzichten van het geneeskundig beroep in Duitschland. „Slechts” 3100 artsen zijn tijdens den oorlog „abgegangen”, en 6500 studenten hebben nood- en oorlogsexamens afgelegd, terwijl de geringe rest der particuliere praktijk nog sterker wordt besnoeid door de verhooging der verzekeringsgrens. Daarentegen kunnen volgens prof. WALKHOFF nog eenige duizenden tandartsen in Duitschland op voldoende werk rekenen. De stroom der studeerenden moet dus naar de tandheekunde worden afgeleid.

In Duitsch-Oostenrijk is het nog veel erger gesteld met de werkeloosheid der geneeskundigen. Na bezetting van alle openkomende plaatsen zullen nog 6—700 artsen uit het leger geen bezigheid kunnen vinden. Daarbij komen nog 6—700 Duitsche burgerartsen, die uit Duitsch-Bohemen, Zuid-Tirol enz. worden verdreven, en 100 Duitsch-Oostenrijkers, die uit badplaatsen naar het berooide vaderland terugkeeren. In Duitschland zijn vele officieren, die nu ook zonder beroep zijn, in de geneeskunde gaan studeeren. Het is dringend noodig, dat alle belanghebbenden weten, hoe het met het geneeskundig beroep gesteld is (*Zeitschr. f. Krankenanstalten*).

VEREENIGING VAN KRANKZINNIGENARTSEN. — Dezer dagen is te Utrecht de oprichtingsvergadering van de Vereeniging ter behartiging der ideëele en materiele belangen van de geneesheeren, verbonden aan de krankzinnigengestichten in Nederland.

Behalve de behartiging van de ideëele belangen van de positie dezer geneesheeren als psychiater, zal de vereeniging haar bijzondere zorg wijden aan de maatschappelijke positie der gestichtsgeneesheeren, die moeilijk dreigt te worden door de eischen der verplegersorganisaties in zake de zeggingschap over het personeel, het scheidsgerecht enz., terwijl ook de zorg voor salaris-, pensioen- en vacantieregeling dringend noodzakelijk is. Bovendien zal in sommige gestichten front moeten worden gemaakt tegen de besturen, die allerlei hoognoodige verbetering weigeren, omdat zij het niet noodig achten mee te gaan met nieuwe psychiatrische opvattingen. Verder zal in sommige gevallen een einde moeten worden gemaakt aan het autocratische optreden van enkele ouderwetsche directeuren.

Over de wenschelijkheid of onwenschelijkheid om in deze nieuwe vereeniging behalve de gestichtsgeneesheeren ook de gestichtsdirecteuren op te nemen, kon men het op de oprichtingsvergadering niet eens worden. Besloten werd hierover thans niet te stemmen, maar de kwestie later bij de bespreking der te ontwerpen statuten te behandelen (*N. R. Courant*).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DR. BRONGERSMA EN DE MAATSCHAPPIJ.

Van de vier beschuldigingen door DIJKGRAAF c. s. tegen mij ingebracht, houden zij er nog slechts één staande en dan nog gewijzigd en voorwaardelijk. Zij schrijven: „Het is waar, dat BRONGERSMA zijn rede besloot met de opmerking, dat gedurende de zes maanden, die moesten verloopen, voordat uittreden der specialisten werkelijkheid zou worden, het hoofdbestuur en de Maatschappij nog tot inkeer zouden kunnen komen, en het kan zijn, dat hij daarop zelf, zeker van zijn kracht, rekende. Maar, als dat zoo is (ik cursiveer), dan bevestigt het volkomen onze uitspraak, dat BRONGERSMA zich niet kieskeurig heeft getoond in de keuze van de middelen om zijn doel te bereiken”.

In goed vertrouwen, dat de argelooze lezer zich de moeite zal besparen het door mij geschrevene na te slaan¹⁾, veroorloven DIJKGRAAF c. s. zich hier nogmaals de vrijheid, het door mij gesprokene in andere woorden om te zetten op een wijze, die

1) Het door mij gesprokene luidt: „Nu . . . is het oogenblik gekomen om te zeggen: organisatie in de Maatschappij is niet meer mogelijk, tenzij de Maatschappij tot inkeer zou komen”.

de beteekenis er van geheel verandert, om daarna aan hun onjuiste zinsverandering een insinuatie vast te knoopen, waarvan het ongerechtvaardigde hun met zekerheid bekend is, daar er zich tusschen 3 Mei en 2 Juni 1918 geen enkel feit voordeed, waaruit zelfs maar met eenige mate van waarschijnlijkheid, laat staan met zekerheid, kon worden afgeleid, dat de Maatschappij op haar besluit zou terugkomen.

Evenzeer in strijd met de waarheid acht ik hun mededeeling, dat niet het gebruik van de wet-TALMA, maar het gebruik door mij gemaakt van de mogelijke invoering van een ziekte wet in het algemeen, bedoelde de „pointe” te vormen van hun betoog. Deze verklaring valt moeilijk in overeenstemming te brengen met hun geestige (?) opmerking: „Terecht werd hem hierop tegemoet gevoerd, dat wij, wanneer BRONGERSMA de wet-TALMA nog beter zou kennen, mochten verwachten, dat hij dan wellicht de meening zou verkondigen, dat de specialisten toch beter zullen doen de Maatschappij te verlaten”; zij wordt echter volmaakt onbegrijpelijk voor hen, die aanwezig waren op de vergadering der A. N. V. v. M. S. op 2 Februari 1919. Tot twee malen toe deed EXALTO mij daar het verwijt de wet-TALMA te hebben gebruikt: in Juni om de specialisten uit de Maatschappij te drijven, in October om hen op dit besluit te doen terugkeeren. Ten onrechte, zooals achteraf bleek, vertrouwende op de juistheid van EXALTO's verwijt, antwoordde ik hem, dat het vooruitzicht van het totstandkomen eener ziekte wet voor mij van den aanvang mijner bemoeiingen (1907) af de hoofdreden was geweest om op een krachtige organisatie der specialisten aan te dringen, *binnen* de Maatschappij, als deze bereid was hun belangen behoorlijk te behartigen, *buiten* de Maatschappij, indien dit niet het geval mocht zijn, doch geheel afgescheiden van de vraag, of aan een dergelijke wet de naam van TALMA dan wel van een ander verbonden was. Onder blijkbare instemming zijner medestanders, viel EXALTO mij hierop ten derde male aan, nu bij interruptie, met de woorden: „*waarom dan daarvoor de wet-TALMA gebruikt?*”

Op niet hooger peil staat de verdachtmaking, dat ik met mijn mededeeling betreffende het aannemen der motie-Rotterdam, met weglaten van het stemmencijfer, bedoeld zou hebben den onjuisten indruk te wekken, alsof deze motie een oordeel der vereeniging als zoodanig en niet het uitsluitend oordeel der vergadering uitsprak. Ook hier weer vervangen DIJKGRAAF c. s., hunner gewoonte getrouw, de door mij geschreven woorden: „*nadat de motie Rotterdam was aangenomen*” door de woorden: „*Op het eind van zijn betoog zegt BRONGERSMA, dat in de op 2 Februari te Rotterdam gehouden vergadering de volgende motie werd aangenomen*”, en laten zij weg den onafscheidelijk hiermede verbonden voorafgaanden zin: „*Ik drong er echter tegelijkertijd op aan, dat de leden zich duidelijk bereid zouden verklaren weder lid te worden der Maatschappij enz.*”. De motie-Rotterdam was een correctivum op de, door de ter vergadering aanwezige leden, aangenomen motie-Rotterdam; zij had de bedoeling, zooals de voorsteller het zoo kenmerkend uitdrukte: *te voorkomen, dat gepropageerd zou kunnen worden met de woorden als: kijk, nu hebben wij de Maatschappij veranderd en nu gaan jelui er toch uit*. Een uitspraak der vereeniging als zoodanig over deze motie zou geen zin hebben gehad, daar de overgrote meerderheid harer leden, hetzij door lid der Maatschappij te blijven, hetzij door wederom lid te worden, reeds afdoende van haar meening in deze had doen blijken. De meerderheid voor de motie Rotterdam zou, indien het reglement der A. N. V. v. M. S. niet de zonderlinge bepaling bevatte, dat over voorstellen niet op de agenda vermeld, door alle aanwezige leden persoonlijk en niet door de afgevaardigde, als zoodanig, wordt gestemd, heel wat grooter zijn geweest. Niet door het stemmenaantal te verzwijgen, doch juist door dit met nadruk zonder commentaar te vermelden, wordt een onjuiste indruk omtrent de beteekenis der gehouden stemming gewekt.

Amsterdam, 17 Mei 1919.

H. BRONGERSMA.

Onze redactie meent, dat thans dit punt voldoende van weerskanten is toegelicht en derhalve het tamelijk persoonlijke en onvruchtbare debat nu wel gestaakt kan worden.

Redactie.